

INSTITUUT VOOR FINANCIËLE ARCHEOLOGIE

Introductietutorial

We bespreken hier het verschil tussen personen en rechtspersonen en het Belgische wettelijke kader in het verleden en heden.

Het verschil tussen personen en rechtspersonen

Persoon: een 'natuurlijk persoon' is een mens van vlees en bloed, met een identiteit (naam en voornamen), afstamming (al dan niet bekend of puur juridisch), geboorteplaats, -datum en -tijdstip, een geslacht en een nationaliteit. Om juridische erkenning te verwerven wordt een geboorteakte opgemaakt in het gemeentelijk bevolkingsregister.

Een natuurlijk persoon kan een eigen handelsactiviteit ontplooiën. Hierbij is sprake van een eenvoudige start, een onbeperkte aansprakelijkheid (dus de persoon zelf is volledig aansprakelijk) en geen verplichting om transparantie naar de buitenwereld te geven over de omzet en resultaten.

Rechtspersoon: een rechtspersoon is een juridische constructie waardoor een abstractie entiteit of organisatie op kan treden als een volwaardig en handelingsbekwaam persoon in het rechtsverkeer zoals een natuurlijk persoon dat zou doen, behept met rechten en plichten. Dat wil zeggen: een rechtspersoon kan bezittingen en schulden hebben, contracten sluiten, rechtszaken aanspannen of aangeklaagd worden. Het zijn voornamelijk deze rechtspersonen (handelsvennootschappen) waarover IFA informatie verzamelt, ordent en ontsluit.

Een rechtspersoon kan verschillende vormen aannemen. Doorheen de geschiedenis zijn er steeds meer vormen ontstaan. Een aantal voorbeelden:

- Naamloze Vennootschap
- Vennootschap onder Gemeenschappelijke Naam
- Commanditaire Vennootschap
- Coöperatieve Vennootschap (Samenwerkende Vennootschap)
- Commanditaire Vennootschap op Aandelen
- Personenvennootschap met Beperkte Aansprakelijkheid (PVBA, later BVBA)
- Coöperatieve Vennootschap met Beperkte Aansprakelijkheid (CVBA)
- Coöperatieve Vennootschap met Onbeperkte Aansprakelijkheid (CVOA)

Het Belgische wettelijke kader toen & nu

Verscheidene wettelijke regelingen zijn geldig geweest omtrent rechtspersonen in België. We geven hiervan een overzicht.

Jaartal	Wet	Toelichting
1807-1873	Nieuwe wet: Wetboek van Koophandel Nieuwe rechtsvorm: Vennootschap onder Gemeenschappelijke Naam Nieuwe rechtsvorm: Commanditaire Vennootschap Nieuwe rechtsvorm: Naamloze Vennootschap	Oprichting onderhands of bij notaris. Oprichting onderhands of bij notaris. Oprichting bij notariële akte, toelating per Koninklijk Besluit, publicatie in <i>Moniteur Belge/Recueil des Lois</i> .
1873-heden	Nieuwe wet: Wet op de Handelsvennootschappen	Versoepelde de oprichtingsvoorwaarden maar verhoogde de transparantie. Toelating van Koning niet meer

		<p>nodig, maar wel verplichte integrale publicatie van oprichtingsakte, aanstelling beheerders, balans- en resultaatrekening in <i>Recueil spécial des actes, extraits d'actes, procès-verbaux et documents relatifs au sociétés commerciales./Bijzondere verzameling van akten, uittreksels van akten, processen-verbaal en bescheiden betreffende de handelsvennootschappen.</i> (Brussel, 1873-heden, later te noemen: <i>Annexe au Moniteur Belge – Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad</i>). Dit ook neerleggen bij Griffie van Rechtbank van Koophandel.</p>
	<p>Nieuwe rechtsvorm: Coöperatieve Vennootschap (Samenwerkende Vennootschap) Nieuwe rechtsvorm: Commanditaire Vennootschap op Aandelen</p>	
1927	Invoer Handelsregisternummer	Per vestiging van bedrijf apart nummer
1935	Nieuwe rechtsvorm: Personenvennootschap met Beperkte Aansprakelijkheid (PVBA)	Vanaf 15-07-1895 'BVBA'.
1973	Invoer BTW-nummers	Elk bedrijf één nummer
1978	<p>Nieuwe regel: <i>Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad</i></p> <p>Nieuwe regel: Balanscentrale</p>	<p>Integrale publicatieplicht vervalt, akten moeten enkel nog als uittreksel gepubliceerd worden in de bijlagen van het <i>Annexe au Moniteur Belge/Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad</i>.</p> <p>De balans- en resultatenrekening moet gedeponneerd worden bij de Balanscentrale van de Nationale Bank van België. Neerlegging bij Griffie van Rechtbank van Koophandel vervalt.</p>
2003	<p>Invoer ondernemingsnummers</p> <p>BTW-nummer wordt ook ondernemingsnummer</p>	Handelsregister vervangen door Kruispuntbank van Ondernemingen
1991	Nieuwe rechtsvorm: Coöperatieve Vennootschap met Beperkte Aansprakelijkheid (CVBA)	

Nieuwe rechtsvorm: Coöperatieve Vennootschap
met Onbeperkte Aansprakelijkheid (CVOA)
